

Ingezonden brieven

Didaktief wil het debat over onderwijs stimuleren. De redactie nodigt de lezers uit om hun mening op papier te zetten en/of te reageren op artikelen in Didaktief. De interessantste inzendingen worden (eventueel ingekort) geplaatst. Redactieadres: Molukkenstraat 200, 1098 TW Amsterdam. E-mail: redactie@didaktief.nl

Werkt VVE echt niet?

In maart j.l. verscheen in Didaktief het artikel 'Vve werkt niet in Oosterhout'. De strekking is dat voor- en vroegschoolse educatie niet positief werkt maar, integendeel, zelfs contraproductief is, onder andere voor de ontwikkeling van de woordkennis van peuters. Een verregaande conclusie, die voor het vve-beleid een domper kan betekenen. Maar is die conclusie wel houdbaar als we het onderzoek onder de loep nemen?

Is de vve-aanpak in Oosterhout wel volwaardig?

De experimentele groep in Oosterhout met peuterspeelzalen binnen basisscholen is in 2005-2006 'beleidsarm' gestart. In 2006-2007 werd de inhoud onderling afgestemd en in 2007-2008 waren deze instellingen 'vve-instelling'. Met respect voor de leidsters en leerkrachten, maar hoe kan van leidsters en van leerkrachten verwacht worden, dat zij – waarschijnlijk zonder externe hulp – in één jaar tijd naast hun dagelijkse taak in de groep een volwaardige vve-aanpak ontwikkelen, die de vergelijking met de landelijke programma's kan doorstaan? Die landelijke programma's werden ontwikkeld door professionals die er voor vrijgesteld waren en er drie jaar over konden doen!

Is er echt sprake van een experimentele groep en een controlegroep?

Een beschrijving en verantwoording van de experimentele en de controlegroep ontbreekt geheel. Het is dus onduidelijk of de onderzochte peuters in Oosterhout en Den Bosch wel onderling vergelijkbaar zijn qua leeftijd, en wat betreft de aantallen gewichtenkinderen en kinderen met een niet-Nederlandse thuistaal. Verder is het onduidelijk of er naast een volwaardig vve-programma in de experimentele groep in Oosterhout sprake is van andere vve-elementen, zoals: intensieve op inhoud gerichte samenwerking tussen peuterspeelzaal en basisschool, het volgen van de kindontwikkeling in de peuterspeelzaal en overdracht van informatie over de kinderen naar het basisonderwijs. Evenmin weten we of dit alles ontbreekt bij de controlegroep in Den Bosch.

Totaalanalyses: waarom soms wel en soms niet?

De onderzoekers keken of de leerwinst in het eerste halfjaar, het tweede halfjaar én over het gehele jaar bezien afhankelijk is van de factoren uit het onderzoekskader.

Het onderzoekskader bestaat uit meer dan 120 factoren, zonder enige theoretische samenhang, verzameld bij de leidsters. De uitkomsten van de analyses van de leerwinst zijn verschillend voor de drie onderscheiden perioden. Wat betekent dat? Het wordt niet besproken.

De analyses worden steeds uitgevoerd door na controle op peuterkenmerken te kijken of de peuters meer leerwinst behalen, afhankelijk van de factoren uit het onderzoekskader. Daartoe worden eerst alle factoren apart geanalyseerd. Daarna worden alle significante factoren gezamenlijk bekeken. Deze totaalanalyse is wel uitgevoerd bij het eerste halfjaar, bij het tweede halfjaar is die niet significant en bij het gehele jaar ontbreekt de totaalanalyse. Waarom? Bovendien vallen bij deze totaalanalyses steeds effecten weg. De onderzoekers gaan daar helemaal niet op in. Waarom niet? In het rapport ontbreekt geheel en al de interpretatie en een poging tot begrip van de uitkomsten voor de ontwikkeling van de woordkennis. Ook worden er geen aanbevelingen gedaan.

Steekproef

En dan nog de steekproefomvang. De steekproefomvang van 280 (het totaal aantal peuters dat deelnam aan het onderzoek) wordt bij de analyses van de leerwinst op het gebied van woordkennis nergens gehaald; daar ligt de steekproefomvang gemiddeld rond 160, hetgeen overigens wel acceptabel is maar veel minder dan gesuggereerd. Bij de leerwinstanalyse in het eerste halfjaar wordt gewerkt met 47 peuters uit Den Bosch, lager dan de onderlat die de onderzoekers zelf op 50 leggen. Bij bepaalde leerwinstanalyses is de steekproefomvang voor Piramide 16 en voor Puk en Ko 8. Eén significant effect werd zelfs met 4 kinderen geconstateerd (het Marokkaan zijn)!

Conclusie

Gezien de vele vragen bij het onderzoek moet er getwijfeld worden aan de houdbaarheid van de conclusies. <<

Berend Schonewille werkt bij Sardes. Hij was lid van de begeleidingscommissies van de onderzoeken naar Kaleidoscoop en Piramide (1995-1999), Startblokken (2002-2006). Thans is hij lid van de Erkenningscommissie Effectieve Jeugdinterventies voor Justitie. Binnen Sardes verrichtte hij voor veel gemeenten vve-evaluaties.